

DE MILLENNIUMDOELEN

EEN BETERE WERELD
IN 2015?

Editio

Beste lezer,

Tien jaar is het al geleden dat de VN-lidstaten een historisch akkoord sloten om armoede en honger de wereld uit te helpen. Binnen vijf jaar wordt de balans opgemaakt. Aan de hand van een hele reeks indicatoren zal gemeten worden of de Millenniumdoelen al dan niet gehaald werden. Zo zal men kijken of de kindsterfte effectief achteruit gegaan is op basis van de metingen van de sterftegraad van kinderen jonger dan vijf jaar. Op dezelfde manier zal men nagaan of er minder moeders gestorven zijn om te oordelen of de gezondheid van moeders erop vooruit gegaan is.

Het zou fantastisch zijn als deze cijfers binnen vijf jaar effectief op een positieve evolutie wijzen. Maar het is belangrijk om te beseffen dat deze cijfers weinig zeggen over de algemene verbetering van de gezondheid van mensen. Enkele belangrijke verbeteringen in de basis-

gezondheidszorg kunnen al een wereld van verschil maken voor kinder- en moedersterfte. De volledige gezondheid van een bevolking aanpakken, vergt echter grotere inspanningen die niet enkel met gezondheidszorgvoorzieningen te maken hebben. Ook factoren zoals armoede, onderdrukking, leeftijd en vaak zelfs geslacht bepalen hoe gezond mensen zijn. Wij vinden dat iedereen recht heeft op een gezond leven. **fos** en haar partners blijven dan ook strijden om verder te kijken dan enkel het halen van de Millenniumdoelen.

Annuschka Vandewalle
Algemeen Secretaris
fos - socialistische solidariteit

INHOUD

FOCUS

De Millenniumdoelen: honger en armoede de wereld uit!
pag. 3 - 5

INTERVIEW

Stephan Galon over de Millenniumdoelen en waardig werk.
pag. 6

IN BEWEGING

pag. 7 - 8

NIEUWS UIT HET ZUIDEN

"Ik werd fysiek en psychologisch mishandeld"
pag. 9 - 10

WERELDKUEN

Arepas
pag. 10

SPOTS OP

Koen Berton
pag. 11

AGENDA

pag. 11

Colofon

Samenstelling en (eind)redactie:
Lisa Develtere
Vormgeving: **sp.a** grafische dienst
Drukkerij: Druk in de Weer. Gedrukt met vegetale inkt op 100% gerecycleerd papier.
Met de medewerking van Tim Roosen en Jo Vervecken.
Alle foto's zijn © fos, behalve wanneer anders vermeld.

fosfor (m.&o.; g.mv., stofn.) [*Lat. Phosphorus (Morgenster, Venus) < Gr. Phosphoros (lichtbrenger), licht ontvlambaar chemisch element dat in de natuur veelvuldig in verbinding met andere lichamen voorkomt*]

Wil je **fosfor** niet langer ontvangen? En het milieu en ons budget een plezier doen? Geef ons een seintje, en dan verwijderen wij u uit ons adresbestand.

Grasmarkt 105 bus 46
1000 Brussel
tel. 02 552 03 00
fax 02 552 02 96
info@fos-socsol.be
www.fos-socsol.be
rek.nr 000-0000074-74

mijn gedacht ... mijn gedacht... mijn gedacht...

Stelling --> "De Millenniumdoelstellingen kunnen nog bereikt worden"

Globaal gesproken is er in de wereld vooruitgang in het bereiken van de Millenniumdoelstellingen. Meer kinderen gaan naar school en meer mensen dan ooit hebben toegang tot drinkbaar water. De extreme armoede daalt, maar wat betekent dit indien je net boven die 'inkomensdrempel' zit van één dollar per dag ...? Laten we de inspanningen verder zetten, maar intussen al nieuwe globale doelstellingen voorbereiden, gebaseerd op het recht van ieder mens op een menswaardig bestaan en op de overleving van de planeet. De verhoudingen en de verdeling in de wereld zijn aan fundamentele bijstelling toe. Aan het Zuiden ditmaal om de leiding te nemen. Een figuur als Lula bijvoorbeeld zou daar geschikt voor zijn.

Dirk Van der Roost, Instituut voor Tropische Geneeskunde en Be-cause health

Momenteel ziet het er naar uit dat Afrika de Millenniumdoelen niet zal halen. Zuid-Afrika is wel op de goede weg om de doelen die met gezondheid te maken hebben nog te bereiken. De huidige ANC-regering is perfect in staat om de ernstige crisis van de publieke gezondheidsvoorzieningen aan te pakken. Maar dit is niet voldoende! De overheid moet ook de armoede bestrijden en garanderen dat alle Zuid-Afrikanen toegang hebben tot proper water en verbeterde sanitaire voorzieningen en de bevolking moet over voldoende voedsel beschikken om gezond te kunnen leven.

Liz Urwin, Thematische coördinator gezondheid Zuid-Afrika

Word fan van **fos** op www.facebook.com en zet de discussie verder!

DE MILLENNIUMDOELEN

Honger en armoede de wereld uit

De wereld zal er binnen vijf jaar heel anders uitzien. Dat werd ons in 2000 in elk geval beloofd door 191 regeringsleiders. Er werden acht Millenniumdoelen opgesteld om de armoede wereldwijd drastisch aan te pakken. Nu, tien jaar later, is er van dit plan nog niet veel in huis gekomen.

Een historisch moment was het toen op 8 september 2000 in de schoot van de Verenigde Naties de wereldleiders unaniem de Millenniumverklaring goedkeurden. Het document wijst op de gedeelde verantwoordelijkheid van alle overheden in de wereld om de menselijke waardigheid hoog te houden en de gelijke kansen voor iedereen te vrijwaren, vooral voor kinderen en kwetsbaren.

Wereldverbeteraars pinkten ongetwijfeld een traantje weg van ontroering bij het nieuws over dit wereldwijde partnerschap om extreme armoede tegen te gaan. Gejubeld werd er toen bleek dat het niet om abstracte woorden ging, maar dat er acht concrete en meetbare doelen opgesteld waren – de zogenaamde Millenniumdoelen – en dat er bovendien nog een duidelijke deadline voor het behalen van deze doelen vastgelegd werd: 2015.

De tijd loopt

De doelen zijn niet onrealistisch. Ze kunnen zeker gehaald worden als iedereen zich aan zijn beloften houdt. Daar schuilt het addertje onder het gras. De voorlopige resultaten laten te wensen over. Met nog

“De voorlopige resultaten laten te wensen over”

vijf jaar te gaan, wordt het hoog tijd dat de wereldleiders hun beloften waarmaken.

Sinds 2005 houden een twintigtal Vlaamse Noord-Zuidorganisaties, verenigd in de coalitie “2015 De Tijd Loopt”, de vooruitgang kritisch in de gaten en blijven aandringen bij publiek en politiek op het halen van de doelstellingen. De coalitie, waar *fos* deel van uitmaakt, vraagt zich af waar

de politieke beslissingen en de centen blijven om de beloften waar te maken. Daarom lanceren we samen een campagne met de slogan “De tijd loopt en wij wachten!”.

Wachtnacht

Het hoogtepunt van de campagne zal plaatsvinden tijdens de Wachtnacht op 11 september op het Sint-Pietersplein in Gent. Daar zullen 10.000 mensen een videoboodschap opnemen voor de top van staats- en regeringsleiders over de Millenniumdoelen die eind september in New York plaatsvindt. Bovendien worden de aanwezigen onder meer getraakteerd op gratis optredens van toppers als Sioen, Luc De Vos, Johan Verminnen en niemand minder dan Youssou 'N Dour.

Wie niet tot dan kan wachten om in actie te schieten voor de campagne kan op de website www.wachtmee.be zijn gezicht lenen aan de campagne.

>>

En wat doet fos?

De keuze voor juist deze acht Millenniumdoelen is niet zomaar uit de lucht gegrepen. Het is belangrijk dat er werk van gemaakt wordt om ze te behalen. Enkel wachten tot de overheden ze realiseren is dus niet de houding die fos en haar partners hierin aannemen. Al lang voor 2000 pleitte fos voor solidariteit met het Zuiden en steunde fos partners in het Zuiden die zelf het heft in eigen handen namen om hun situatie te verbeteren. Dit zijn slechts enkele voorbeelden hiervan.

1 Extreme armoede en honger uitroeien

Het aantal mensen dat honger lijdt en minder dan een euro per dag kan uitgeven, is gehalveerd. Waardig werk voor iedereen.

fos werkt in Mozambique samen met de provinciale boerenunie van Manica (UCAMA) en de provinciale boerenunie van Tete (UPCT) aan de bestrijding van de armoede door het verhogen van de voedselzekerheid voor de kleine landbouwers. Vorig jaar kregen bijvoorbeeld 114 families een ossenpaar, ossenkarren en ploegen toegewezen. De dieren helpen niet enkel met het realiseren van een hogere voedselproductie, maar ook met het vervoer van de producten. Daarnaast werd er zaaigoed verdeeld en een grote ruilmarkt voor zaden en gewassen georganiseerd. Ook wordt er als antwoord op de grote droogte geïnvesteerd in irrigatie.

2 Iedereen naar school

Alle kinderen in de wereld krijgen basisonderwijs.

fos ondersteunt het basisonderwijs in Ghana via projecten in Sefwi Wiawso, Hohoe en Lambussie. Concreet bestaan deze projecten uit het vernieuwen van klaslokalen, het ter beschikking stellen van drinkwater in de scholen, de versterking van de vaardigheden van leerkrachten door het aanbieden van leer- en studiemateriaal en het geven van vorming aan de leerkrachten en directeurs over schoolbeheer.

4 Minder kindersterfte

In 1990 stierven 13 miljoen kinderen in de armste landen, vaak door makkelijk te genezen ziektes. In 2015 zijn dat er hooguit 4 miljoen.

fos steunt het Peruaans burger-netwerk voor gezondheid ForoSalud. Aanwezigheid van betaalbare basisgezondheidsvoorzieningen kunnen al een wereld van verschil maken, onder meer op vlak van kindersterfte. ForoSalud ijvert voor het recht op gezondheid. In april vorig jaar stemde het Peruaans parlement de 'Wet voor een universele ziekteverzekering'. Deze wet is volgens ForoSalud een belangrijke stap in de goede richting en kwam er dankzij de formulering van het wetsvoorstel, de lobby en de sociale mobilisatie van ForoSalud. Maar nog steeds vallen (vooral arme) mensen uit de boot. Daarom blijft ForoSalud mensen en organisaties informeren, bewustmaken, vormen en vooral ook mobiliseren om hun eisen en wetsvoorstellen sociale kracht bij te zetten.

3 Gelijke kansen van vrouwen promoten

Meisjes mogen net zo vaak naar school als jongens.

fos werkt in Palestina samen de Beweging van Werken-de Vrouwen voor Ontwikkeling (PWWSD) die bouwt aan een democratische Palestijnse samenleving, waarin vrouwen een volwaardige rol kunnen spelen. Ze richten zich onder meer op beeldvorming in de media, capaciteitsopbouw op vlak van leiderschap, beleidsbeïnvloeding, en het organiseren van vrouwen. De samenwerking bestond uit het opstarten van twee vakbonden voor vrouwen in kinderopvangcentra en schoonheidssalons. PWWSD slaagde er goed in om deze vrouwen te bereiken en de sensibiliseren over hun rechten.

5 Minder moedersterfte

Moedersterfte met driekwart verminderen tegen 2015. Universele toegang tot reproductieve gezondheid in 2015.

fos-partner Comixmul in Honduras startte enkele jaren geleden een mutualiteitssysteem op.

Deze krediet-coöperatieve van vrouwen in het Zuiden van het land voorziet in gynaecologische dienstverlening voor 6000 leden. **fos**-medewerker Daniel Gamez: "De vrouwen betalen een kleine bijdrage voor consultatie en 20 procent van de kostprijs van de medicatie. De overige 80 procent van de kost van het geneesmiddel wordt betaald door de intresten op een sociaal fonds dat de Belgische verzekeringsmaatschappij P&V ter beschikking gesteld heeft."

6 HIV/Aids, malaria en andere ziekten stoppen

De verspreiding van deze ziekten stopt. Het aantal nieuwe besmettingen blijft stabiel. Universele toegang tot behandeling van HIV/Aids tegen 2010.

fos werkt in Cuba aan toegang tot gezondheid voor kwetsbare bevolkingsgroepen. Onder meer het Nationaal Centrum voor AIDS-preventie (CNP-SIDA) is hierbij een partner van **fos**. CNP-SIDA werkt met gezondheidspromotoren die sensibiliseringsacties opzetten waarvan sommigen specifiek gericht op de homoseksuele milieus. Ook kunnen in vijf verschillende lokalen jongeren op consultatie komen. CNP-SIDA richtte zijn inspanningen specifiek op enkele wijken waar de resultaten al snel zichtbaar werden: op twee jaar tijd nam het aantal nieuwe HIV-besmettingen in de leeftijdsgroep van 19 tot 29 jaar met tweederde af.

7 Duurzaam milieu verzekeren

Het aantal mensen dat geen toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen heeft, is gehalveerd. Met een duurzaam milieubeleid keren we het verlies van natuurlijke rijkdommen om.

fos heeft een overeenkomst met de Belgische petroleumsector. Projecten rond energie en duurzame ontwikkeling in Mozambique en El Salvador krijgen op grond van de sectorale cao financiële steun uit het zogenaamde 'Energiefonds'. In Bolivia is intussen een project rond het opwekken van zonne-energie afgerond. Het zorgde er voor een ware ommekeer in het leven van enkele kleine gemeenschappen in zones waar tot voor kort geen elektriciteitsnetwerk was. De opgewekte zonne-energie kan nu door deze gemeenschappen gebruikt worden voor verlichting, televisies, keuken toestellen en - heel belangrijk - elektriciteit voor de openbare voorzieningen zoals gezondheidscentra, scholen en waterzuiveringsinstallaties.

8 Globale samenwerking voor ontwikkeling

Niet alleen het Zuiden werkt aan de Millenniumdoelen, ook de rijke landen zetten hun beste beentje voor. Dit niet enkel door geld te geven. We voeren ook eerlijke handel, we zorgen voor betaalbare medicijnen en we schelden oude schulden kwijt.

fos strijdt voor een rechtvaardige wereld. Internationale solidariteit is voorwaarde om hiertoe te komen. Ledenorganisaties en maatschappelijke bewegingen zijn noodzakelijk om een tegenmacht op te bouwen die de rechtvaardige verdeling van middelen nastreeft. Daarom werkt **fos** samen met tal van organisaties binnen de socialistische beweging en de Noord-Zuidbeweging. Op de tweede bladzijde van het beknopt jaarverslag verderop in deze fosfor staat een olijsting van de samenwerkingsverbanden.

Lisa Develtere

STEPHAN GALON, ABVV

De Millenniumdoelen en waardig werk

Toen de Millenniumdoelen in 2000 geformuleerd werden, werd er geen nadrukkelijk verband gelegd met waardig werk. Stephan Galon, directeur van het Internationaal Departement van het federaal ABVV, geeft tekst en uitleg.

In 2007 werd besloten om aan de eerste doelstelling een waardig werk-doelstelling te koppelen. Het feit dat niet alleen werk, maar waardig werk uiteindelijk op hetzelfde niveau getild werd als de bestrijding van de armoede en de onaanvaardbare problematiek van de honger is een overwinning van de permanente alliantie van vakbonden en ngo's in dit dossier.

Welke invloed had deze alliantie?

Dat waardig werk bij de Millenniumdoelstellingen geplaats werd, heeft te maken met de campagne die internationaal gevoerd werd rond waardig werk. Ik wil ook opmerken dat wat hier in België gebeurd is - de actieve campagnes van de ngo's en de vakbonden voor waardig werk - een zeer belangrijk gegeven is.

Waarom was het zo belangrijk dat er nadrukkelijk verwezen wordt naar werk in de Millenniumdoelstellingen?

Vakbonden en zeker de Belgische vakbonden gaan er van uit dat waardig werk het beste antwoord is op armoede. Waardig werk is werk dat duurzaam is, in goede arbeidsomstandigheden verloopt, waarbij veiligheid een belangrijke plaats inneemt en waarbij er ook een permanente vertegenwoordiging van werk-

nemers is om te onderhandelen met de werkgevers en er vakbonden mogen zijn.

In 2015 zullen cijfers over de tewerkstellingsgraad en het bruto nationaal product (BNP) per tewerkgesteld persoon uitwijzen of de doelstelling rond werk gehaald werd. Hoe kan je dan weten of het om waardig werk gaat?

Ten eerste is het BNP geen goede graadmeter. Een land of continent kan gemiddeld goede resultaten halen, maar het kernprobleem waar wij vandaag mee te

“Waardig werk is het beste antwoord op armoede”

maken hebben, zijn niet alleen de ongelijkheden tussen staten, maar ook de ongelijkheden binnen staten. Het gemiddeld BNP kan dus goed zijn terwijl bepaalde regio's hele slechte resultaten halen. Ten tweede kan je waardig werk enkel meten als je uitgaat van het principe dat zegt dat waar een macht is er ook een tegenmacht moet zijn. De aanwezigheid van vakbondsafgevaardigden in het overleg is dus cruciaal. Tijdens de collectieve onderhandelingen kan er vastgesteld worden hoe het gesteld is met het werk.

Wat kan België doen om waardig werk te realiseren?

Ten eerste moeten we absoluut gebruik maken van het feit dat België Europees voorzitter is tijdens de top van staats- en regeringsleiders in New York eind deze maand over de herziening van de Millenniumdoelstellingen. Daarnaast hebben we in de persoon van Herman Van Rompuy de voorzitter van de Raad van Europa.

Verder vragen de vakbonden en de ngo's dat België de nodige belangrijke impulsen geeft om de zaak te laten vooruit gaan. Eerst en vooral zouden wij zeker 0,7 procent van ons BNP aan ontwikkelingssamenwerking moeten geven. Ten tweede is het belangrijk dat België ervoor ijvert dat de internationale transactietaks op financiële verrichtingen erdoor komt. België zou bovendien veel meer dan vandaag moeten ijveren voor omkadering van de financiële markten en handel. Iedereen is het erover eens dat vrije handel de landen uit het Zuiden nog nooit een millimeter vooruit geholpen heeft. Maar er is een dubbel discours hierover. Men wil zogezegd de landen uit het Zuiden helpen, maar in de praktijk geldt het eigenbelang.

Lisa Develtere

{ VOORWOORD ANNUSCHKA VANDEWALLE DIRK VAN DER MAELEN

Beste lezer,
Wist je dat meer dan de helft
van alle werknemers ter wereld
zich niet kan of mag verenigen in
vakbonden? En dat er jaarlijks
honderden mensen vermoord
worden omwille van hun
vakbondsactiviteiten? Schrijnend?

Dat is het minste wat je ervan kan zeggen. Een unieke situatie? Helemaal niet. Wereldwijd duikt hetzelfde onrecht op. Samen met de socialistische beweging in Vlaanderen en de vele partnerorganisaties in het Zuiden verzet **fos** zich tegen dit onrecht.

Daarnaast nemen we het op voor het recht op gezondheid. In landen waar geen (of onvoldoende) sociale correcties worden toegepast is gezondheid vaak een voorrecht voor de rijken. De rest van de bevolking ondervindt heel wat belemmeringen om van een goede gezondheid te kunnen genieten. Net zoals waardig werk is gezondheid een mensenrecht dat alle aandacht verdient. Wij danken iedereen die zich voor en achter de schermen inzet om van waardig werk en gezondheid rechten voor iedereen te maken!

CAMPAGNE WAARDIG WERK Samen in actie, want werknemers zijn geen gereedschap

Met deze slogan voerde **fos** samen ABVV, 11.11.11 en de andere leden van de Coalitie Waardig Werk vorig jaar campagne. Deze coalitie wil het misbruik op de arbeidsmarkt een halt toe roepen en hiertoe 'samen in actie komen'. De noodzaak van vrijheid van vereniging was dan ook hét centrale thema van

de campagne in het voorjaar van 2009. Het verhaal van de Zuid-Afrikaanse landarbeid(st)ersvakbond en **fos**-partner Sikhula Sonke illustreerde het belang van vrijheid van vereniging tijdens de campagne.

Aan de mensen in Vlaanderen vroeg **fos** om een actiekaart te ondertekenen waarmee aan de werkgevers gevraagd werd om "de vrijheid van vereniging van alle werknemers, net als alle basisarbeidsrechten, te respecteren en te doen respecteren. Zowel in de eigen onderneming, als bij de leveranciers, onderaannemers en dochterbedrijven, waar ook ter wereld." **fos** haalde een kleine 6000 handtekeningen op: een groot succes!

Vakbondswerk in Noord en Zuid

"Door vakbonden in andere landen te ondersteunen, versterken we de slagkracht van die vakbonden en leren we zelf uit hun werking en verwezenlijkingen." Dit is het motto van een groep militanten en professionele medewerkers van ABVV West-Vlaanderen die verenigd worden in de CIS (Commissie voor Internationale Solidariteit). Net als de voorgaande jaren, was ook 2009 een actief jaar voor de CIS.

In mei kreeg ABVV West-Vlaanderen bezoek van Maritza, Angel en Freddy, drie militanten van de vakbondskoepel FNT in Nicaragua. Ze namen deel aan de dag van de internationale solidariteit in Kortrijk, de internationale syndicale vormingsweek voor militanten en de internationale betoging voor meer koopkracht in Brussel. "We kunnen nog iets van hen leren," oordeelde een deelnemer van de vormingsweek.

2009 Jaarverslag

Verrijking en versterking van organisaties

Het partnerschap tussen FSMB, de Federatie van Socialistische Mutualiteiten van Brabant, en de Ecuadoraanse *fos*-partner Foro Urbano kende in 2009 een absoluut hoogtepunt met het bezoek van drie militanten van Foro Urbano aan België. De komst van Sara, Patricio en Patricia zorgde voor een enorme verrijking en versterking van de band tussen FSMB en Foro Urbano.

Het personeel van FSMB kreeg op tal van ontmoetingsmomenten zicht op de realiteit in Ecuador en de acties van Foro Urbano. De Ecuadoraanse gasten van hun kant raakten wegwijs in de Belgische gezondheid en sociale zekerheid, dankzij onder meer bezoeken aan de mutualiteit zelf, aan een ziekenhuis en een opvangcentrum voor vluchtelingen. Gemeenschappelijke uitdagingen en bezorgdheden zoals de stedelijke context en gender kwamen uitgebreid aan bod. Het was een uitwisseling om nooit te vergeten!

Ook in 2009 stond *fos* niet alleen

2009 zou nooit zo succesvol zijn geweest zonder de steun van onze vrijwilligers en medewerkers in de beweging. Met veel enthousiasme hebben de leden van onze *fos*-kernen onze werking gepromoot in hun gemeente of provincie. Ze zetten stands op, verspreidden campagnematerialen, organiseerden debatavonden, enzovoort.

Daarnaast konden we een beroep doen op vrijwilligers die onder meer vertaal- of tolkwerk op zich namen, ons een handje hielpen tijdens grote activiteiten, handtekeningen verzamelden of campagnematerialen verspreidden. En ook tientallen personeelsleden binnen de beweging zetten hun schouders onder de *fos*-werking. Bedankt voor jullie steun!

Het netwerk van *fos*

Als bewegingsngo maakt *fos* deel uit van verschillende netwerken, zowel binnen de socialistische als de Noord-Zuidbeweging. Samen voeren we actie, nemen we gemeenschappelijke standpunten in en zetten we bepaalde punten hoger op de (politieke) agenda. In 2009 was *fos* actief binnen de volgende Belgische of Vlaamse verbanden: Ladies in Red, Masmut, Be-Cause Health, Gezondheid en Solidariteit, Coprogram, 11.11.11, 2015 - De Tijd Loopt, Coalitie Waardig Werk en Schone Kleren Campagne.

Internationaal is *fos* stichtend lid van Solidar waarmee we de Decent Work - Decent Life campagne mee ondersteunen. Verder werkt *fos* binnen netwerken en platformen die georganiseerd zijn in landen en regio's. De belangrijkste hieronder zijn de samenwerking in Latijns-Amerika (CIFCA, Eu-CAN) en de solidariteit met Cuba. Tot slot nam *fos* in 2009 deel aan spontane acties. Zo hebben we de strijd van onze partners in Honduras, Palestina of Zimbabwe gesteund en onder de aandacht van de Belgische regering gebracht.

fos in het Zuiden

De werking van **fos** en de partners in het Zuiden bleven in het teken staan van de wereldwijde crisis die het voorbije jaar en nog dagelijks vele werknemers en hun families raakt.

Als gevolg van de riante reddingsoperaties van de banken hebben de overheidstekorten nooit geziene hoogten bereikt. Daardoor voeren de regeringen een streng begrotingsbeleid en wordt er bespaard op onder andere de dienstverlening van de overheid, de sociale bescherming en de solidariteit. Zo dreigen de werknemers tweemaal de crisis te betalen.

Tegen deze achtergrond is het meer dan ooit van belang om te blijven hameren op de eis voor meer waardig werk overal ter wereld.

Maar ook de activiteiten van **fos** in het Zuiden op vlak van gezondheid blijven levensnoodzakelijk. Ondanks het korte bestaan van de gezondheidswerking in de meeste landen, zijn de eerste resultaten bemoedigend, soms zelfs merkwaardig. Het degelijke participatieve voorbereidingsproces is daar zeker niet vreemd aan. Dit was een van de bevindingen van HERA die in 2009 een evaluatie uitvoerde van het gezondheidsprogramma van **fos**.

Uit deze evaluatie bleek dat **fos** voor grote uitdagingen staat. **fos** steunt brede processen, maar beschikt over weinig middelen. Dit maakt het bereiken van resultaten kwetsbaar. De volgende jaren zal er zowel in Brussel als in het Zuiden geïnvesteerd worden in thematische expertise.

HONDURAS Partners in de houdgreep van de staatsgreep

De coup die eind juni 2009 in Honduras plaatsvond, maakte abrupt een einde aan de jubelstemming binnen de vakbeweging. Die stond namelijk op het punt om de vruchten te plukken van een jarenlange strijd tegen onderaanneming. De vakbeweging had voor het eerst het gevoel een president te hebben die bereid was te luisteren naar hun voorstellen. President Zelaya zelf raakte echter binnen zijn eigen partij - omwille van deze zogenaamde "gevaarlijke linkse aspiraties" - steeds meer in diskrediet.

Het duurde niet lang voor er een staatsgreep plaatsvond. Sindsdien ziet de Hondurese vakbeweging zich gedwongen om in de eerste plaats de democratie in het land met hand en tand te verdedigen. De repressiecampagne van de nieuwe machthebbers richt zich onder meer op de vakbondsleiders. Desondanks is het duidelijk dat de vakbeweging de afgelopen tijd vooral veel aan zelfvertrouwen en eenheid gewonnen heeft.

2009 Jaarverslag

ZUID-AFRIKA - Sikhula Sonke strijdvaardiger dan ooit

De vakbond van landarbeiders, Sikhula Sonke (SiSo) was opnieuw zeer actief in 2009. Niet alleen heeft zij gewerkt rond vakbondskwesties, SiSo heeft ook aan andere belangrijke noden van haar leden zoals huisvesting, toegang tot land en voedselzekerheid gewerkt. Wat vooral opviel, was hun strijdvaardigheid op politiek vlak. Zo trok de partner naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van april de straat op met een politiek eisenpakket. In juli organiseerde SiSo een "week van protest". Ze demonstreerden en sliepen voor het nationale parlamentsgebouw en eisten een hoorzitting met president Jacob Zuma. Een vertegenwoordiger van de president nam hun eisenpakket in ontvangst. Na deze actie demonstreerden de leden van SiSo voor acht grote boerderijen die hun werknemers niet goed behandelen en voerden ze actie tijdens een internationaal wijnproeffestival in Stellenbosch. De acties van SiSo hebben de situatie van landarbeiders onder de aandacht gebracht. De nationale en provinciale regeringen werden geconfronteerd met de realiteit van de landarbeiders. De reacties op en de impact van de acties vallen voorlopig af te wachten.

PERU - koffieboeren eindelijk toegang tot gezondheid

Op 8 juli 2009 ondertekenden EsSalud en JNC (de nationale vereniging van koffieboeren) in Lima een belangrijke overeenkomst. Een institutioneel akkoord maakt het mogelijk dat vanaf die dag de kleine koffieboeren en -boerinnen die georganiseerd zijn in JNC zich collectief – via hun coöperatieven – kunnen aansluiten bij de ziekteverzekering voor de landbouwsector van EsSalud. Deze overeenkomst zet de deur open voor de inschrijving van ongeveer 42.000 koffiefamilies in de rurale ziekteverzekering van EsSalud.

Voor fos betekent deze ondertekening een belangrijk resultaat van een heel lang proces. Tegelijkertijd is dit nauwelijks het begin van een lange weg en moeten nog verschillende uitdagingen overwonnen worden. Zowel EsSalud als JNC zullen meer middelen, tijd en mankracht moeten investeren om de leden en leiders van de koffieboeren te informeren en sensibiliseren omtrent de voordelen van het bijdragen aan een sociale ziekteverzekering. Bovendien zal EsSalud haar belofte moeten nakomen om haar aanbod van diensten in de koffiegereguleerde gebieden te verbeteren.

ZIMBABWE - voorzitter vakbond op de vlucht

De Zimbabwaanse landarbeidersvakbond GAPWUZ publiceerde vorig jaar een rapport en een documentaire over het onzichtbare leed van landarbeiders door het zogenaamde 'landhervormingsprogramma'. Tijdens dit programma werden productieve boerderijen gewelddadig in beslag genomen en geschonken aan politieke vrienden van president Mugabe. Er ontstond al snel een groot voedseltekort. Bovendien blijkt uit het rapport van GAPWUZ dat de mensenrechten van talloze landarbeiders geschonden werden tijdens de 'landhervorming'. "Zo goed als alle daders blijken direct of indirect verbonden met de Zimbabwaanse overheid en ook de politie is weinig hulpvaardig," leest het rapport. Nadat het rapport en de documentaire in verschillende landen waren gepresenteerd, werd het leven van de Algemeen Secretaris van GAPWUZ, Gertrude Hambira, bedreigd. Hambira zag zich gedwongen om te vluchten naar Zuid-Afrika en is nog steeds niet teruggekeerd. Een duidelijk signaal dat de situatie van mensen- en arbeidsrechten in Zimbabwe nog zeer delicaat is.

{ FINANCIEEL VERSLAG

fos geeft jullie graag
de financiële info voor
het jaar 2009.

Activa	
Vaste activa	629.486
Vlottende activa	1.945.886
Totaal van de activa	2.575.372

Passiva	
Eigen vermogen	941.325
Schulden en voorzieningen	1.634.047
Totaal van de passiva	2.575.372

Kosten 2009	
Huisvestingskosten	12.438
Computermaterialen	15.146
O&H burelen	7.921
Werkingskosten	70.290
Personeelskosten	668.440
Afschrijvingen waardeverminderingen	25.037
Belastingen	1.414
Financiële kosten	29.054
Subsidies fos werking Noord & Zuid	5.181,820
Totaal	6.011.561
Saldo van het boekjaar	1.520

Opbrengsten 2009	
Diversen	70.242
Gemeenschappelijke Actie	48.686
Giften	83.228
Subsidies	5.803.857
Andere bedrijfsopbrengsten	2.696
Financiële opbrengsten	4.371
Totaal	6.013.084

fos sluit het boekjaar 2009 af met een positief resultaat van 1.520 euro

2009 Jaarverslag

Uitgaven

fos heeft een gemiddeld jaarinkomen van 6 miljoen euro.

Gemiddeld 80% van de middelen gaat naar het Zuiden. Hiermee steunen we partnerorganisaties op basis van gemaakte afspraken en plannen.

We besteden 4% van de middelen aan noordwerking.

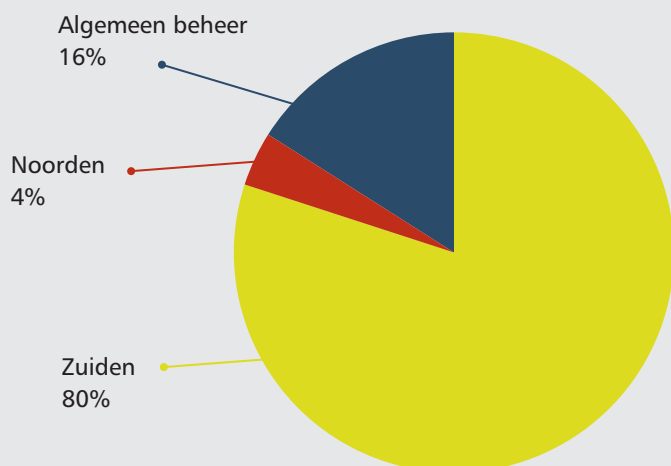
Zo'n 0,1% besteden we aan fondsenwerving. Gemiddeld 15,90% van onze middelen wordt gespendeerd aan algemeen beheer.

Uitgaven per regio

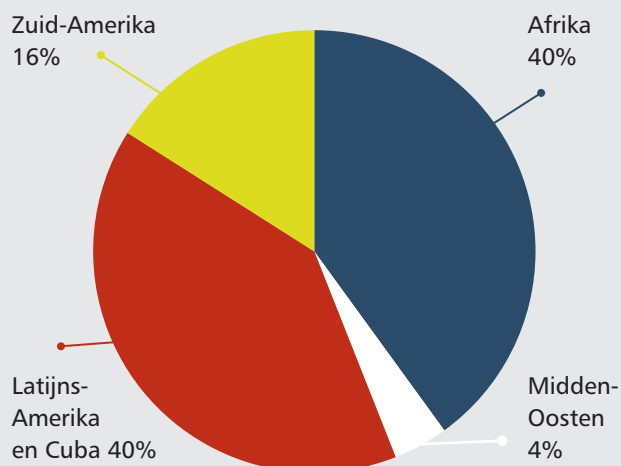
Voor elke 100€ die naar het Zuiden gaat:

Afrika	40 euro	40%
Midden-Oosten	4 euro	4%
Midden-Amerika & Cuba	40 euro	40%
Zuid-Amerika	16 euro	16%

GRAFIEK UITGAVEN

GRAFIEK CONTINENTEN

Jaarverslag

Donoren

Om toegang te krijgen tot subsidies (EU, DGOS) voor projecten in Noord en Zuid, moet **fos** zelf instaan voor een deel van de middelen. **fos** kon in 2009 rekenen op de steun van:

Particulieren

Het Provinciebestuur van:

- Antwerpen
- Limburg
- Vlaams-Brabant
- Oost-Vlaanderen
- West-Vlaanderen

Stads- en gemeentebesturen:

- Nazareth
- Kapellen
- Lommel
- Brugs Fonds
- Mechelen
- Herk-de-Stad
- Sint-Truiden
- Meise
- Schoten
- Destelbergen
- Brussel

Diverse organisaties en bedrijven:

- 11.11.11
- Firma Van OS via CFP
- Algemeen fonds CFP
- Stichting Antoon Spinoy
- P&V
- Multipharma
- TMVW
- Voedingssector Sociaal Fonds - VIA
- Petroleumsector Sociaal Fonds
- Hefboom Vzw
- Vrienden voor Cuba
- EED (Evangelische Entwicklungsdienst)

Eigen achterban:

- ABVV West-Vlaanderen
- ACOD Openbare Diensten
- ACOD Ministeries
- Algemene Centrale
- Bond Moyson Oost-Vlaanderen
- Bond Moyson West-Vlaanderen
- Bond Moyson West-Vlaanderen Jeugddienst
- NVSM
- **sp.a**
- Werkerswelzijn Brugge

Voor de financiering van de projecten en samenwerking in Noord en Zuid, kon **fos** rekenen op steun van:

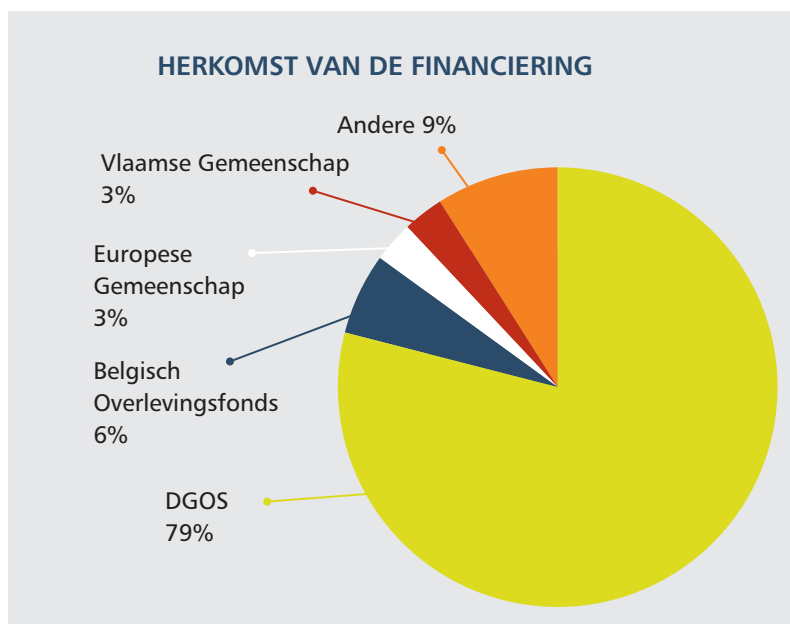
- Federale Overheid, Directie-Generaal voor Ontwikkelingssamenwerking - DGOS
- Europese Gemeenschap
- Vlaamse Gemeenschap
- Nationale Loterij

2009 Jaarverslag

Herkomst van financiering

Verslag 2009

De rekeningen van het **fos** boekjaar 2009 werden nagezien door het auditbureau Ernst & Young.

De jaarrekening en het revisoraal verslag werden neergelegd op de algemene vergadering van 22 juni 2010 en kunnen geraadpleegd worden op de website van **fos** op www.fos-socsol.be

De jaarrekening werd ook neergelegd bij de Nationale Bank van België, waar alle cijfers vrijblijvend kunnen worden opgevraagd.

in beweging

Ladies in Red op Wereldvrouwenmars en Nationale vrouwendag

De Wereldvrouwenmars is een netwerk van acties over heel de wereld tegen armoede en voor de hervordering van de rijkdom, tegen geweld en voor de integriteit van vrouwen. De derde editie wordt op 10 oktober afgesloten in het Koninklijk Museum voor

Midden-Afrika in Tervuren. Er zijn doorlopende thematische ateliers, geleide bezoeken aan het museum, creatieve ateliers, informatie- en eetstandjes, debatten en een muzikale afsluiter in Congolese stijl.

Een maand later, op 11 november, is het de Nationale vrouwendag met dit jaar als centrale thema 'Feminisme'. Wat is de rol van de vrouwenbeweging vandaag? Hoe zit het met mannen en feminisme? Hoe stuiten we de opgang van het mars- en venusdenken? Waar willen we staan in 2020? En hoe pakken we dat aan? Hoe kan het femi-

nisme recht doen aan de diversiteit onder vrouwen zonder gelijkheid op te geven? Een uitgelezen moment voor al wie zich betrokken voelt bij de vrouwenbeweging en het feminisme om na te denken over heden en toekomst, om inspiratie op te doen, te netwerken, samenwerkingsverbanden af te tasten...

Natuurlijk zal fos telkens van de partij zijn samen met de andere 'Ladies in Red' (zij-kant, ABVV-vrouwen en VIVA-SVV). Blader naar de agenda op bladzijde 11 voor meer info.

Ondertussen is het een jaarlijkse traditie geworden: één dag in het najaar stelt de Commissie Internationale Solidariteit (CIS – een groep militanten en medewerkers van ABVV West-Vlaanderen) internationale samenwerking centraal. Dat dit geen duffe, saaie dag hoeft te worden, bewijst de vorige editie die een grote opkomst en veel amusement kende.

Dit jaar is de place to be op **2 oktober de Campus Houtland in Torhout**. En er is voor elk wat wils. Zowel geleide bezoeken, als sportieve uitdagingen, inhoudelijke toelichtingen en spel en vertier voor de kinderen. Kijk snel in de agenda op bladzijde 11 voor praktische details.

in beweging

Word fan van fos op Facebook en win!

Ben jij ook lid van de sociale netwerksite Facebook? Surf dan zeker naar de pagina van **fos-socialistische solidariteit** en word fan! Zo kan je altijd op de hoogte blijven van nieuwe gebeurtenissen in het huis van **fos**. Bovendien kan je er mee discussiëren over de stelling op pagina 2 in deze fosfor en ontvang je uitnodigingen voor **fos**-activiteiten. Organiseer je zelf een solidaire activiteit, dan kan je ze daar aankondigen. Onder de nieuwe fans van **fos** in september verloot **fos** een verrassingspakket. Aarzel dus niet langer en sluit je aan!

Surf naar www.facebook.com en vind onze pagina door in het zoekveld "fos-socialistische solidariteit" in te geven.

Landbouw sleutel tot vooruitgang

Het realiseren van de Millenniumdoelstellingen in Centraal-Afrika loopt zeer moeizaam. De overgrote meerderheid van de mensen (70 tot 90 procent) leeft op het platteland en moet via landbouw aan een inkomen geraken. Maar armoede en honger zijn het grootst bij de boeren, de mensen die voedsel produceren. De oorzaken variëren van land tot land: producten geraken niet op de markt, er is geen krediet voor zaden, meststoffen of landbouwmateriaal, geen scholing, geen opslagruimtes, erosie,... Investeren in landbouw en plattelandsontwikkeling is dus dé hefboom om in Burundi, Rwanda en Congo de Millenniumdoelstellingen te realiseren.

© Dieter Telemans

Het percentage van het overheidsbudget voor de landbouw schommelt voor de drie landen tussen de 0,7 en 6 procent. Ook van het ontwikkelingsgeld dat deze landen ontvangen, gaat veel te weinig naar het platteland en de landbouw. Dus ook de donoren dragen hier een verantwoordelijkheid.

Dit najaar voert 11.11.11 dan ook campagne om een sterk politiek signaal te geven dat er dringend werk moet gemaakt worden van het realiseren van de Millenniumdoelstellingen in deze landen.

HUISHOUDSTERS IN PERU

“Ik werd fysiek en psychologisch mishandeld”

Veel werknemers in Peru werken in erbarmelijke omstandigheden. Voor de huishoudsters zijn de arbeidsomstandigheden vaak zelfs onmenselijk. Er bestaat wel een wet die de arbeidsvoorwaarden in hun sector regelt, maar die geeft hen minder rechten dan andere werknemers. Bovendien vegen de werkgevers er vaak hun voeten aan. Van waardig werk of een waardig leven is er dus geen sprake.

“We waren een arme familie dus nam mijn moeder me mee naar de stad om te zien of iemand me in huis wou nemen. Zo kwam ik terecht in Cajabamba in een huis waar ze een restaurant hadden. Ik moest om drie uur ’s morgens opstaan. Dat was moeilijk voor een meisje van zeven jaar. Om me te wakken trokken ze aan mijn haar of goten ze water over me heen.

Toen ik twaalf was, ging ik naar mijn broer in Lima. Op een dag werd ik aangereden. De bestuurder van de wagen nam me mee naar het ziekenhuis en liet me nadien in zijn huis werken. Het probleem was zijn echtgenote. Zij mishandelde me fysiek en psychologisch. Een van de dingen die me het meest pijn deed, was dat ze mijn haar afknipte. Ze vroeg me niets en zei me niet waarom. Ik voelde me

een voorwerp. Uiteindelijk ben ik ontsnapt.” Aan het woord is huishoudster Sofia Mauricio.

“Ze kennen hun rechten niet en komen er dus niet voor op”

Onzichtbaar

Er zijn veel meisjes zoals Sofia. Ongeveer 70 procent van de huishoudsters in Peru worden mishandeld door hun werkgevers, vertelt Leddy Mozombite, voorzitter van de vakbond van huishoudsters en werkers van de regio Lima (SINTTRAHOL). Ze werken bovendien lange dagen voor een hongerloon en hebben geen vakantie. De omstandigheden zijn nog erger als ze bij hun werkgever inwonen. Ze kunnen geen kant op, want ze werken

meestal zonder contract. De meeste huishoudsters zijn ook niet aangesloten bij de sociale zekerheid. Ze zijn nauwelijks geschoold en hebben over het algemeen een laag zelfbeeld. Bijgevolg kennen ze hun rechten niet en durven ze er ook niet voor opkomen. Het is een groep die uitermate moeilijk te organiseren is omdat ze onzichtbaar is.

Toch zet SINTTRAHOL zich elke dag opnieuw in voor de verdediging van de arbeidsrechten van deze vrouwen. Het is de belangrijkste werknemersorganisatie in de sector. Met de technische en syndicale steun van het vrouwendepartement van het Algemeen Verbond van Werknemers in Peru, de CGTP, doet SINTTRAHOL voorstellen en gaat ze in dialoog met werkgevers en overheden. Voorzitster Leddy Mozombite is dit jaar zelfs tot in Genève ge-

>>

De vakbond wil de vrouwen meer zelfvertrouwen geven

raakt voor de conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ze nam er deel aan de onderhandeling van een internationale conventie over de rechten van huishoudsters. De lidstaten van de Internationale Arbeidsorganisatie moeten die volgend jaar nog goedkeuren, maar deze conventie kan zeker en vast al een mijlpaal genoemd worden in de strijd voor waardig huishoudelijk werk.

Discriminatie

Ondertussen gaat ook de strijd in eigen land verder. De wet kent huishoudsters maar de helft van de rechten van de werknemers in de privé-sector toe. Als ze ontslagen worden, krijgen ze geen enkele vergoeding. De boete die bij wet voorzien wordt voor de werkgevers die de rechten van hun huishoud-

sters niet naleven is bovendien slechts een vierde van de boetes die gelden in andere sectoren. Dit is regelrechte discriminatie die op geen enkele manier te rechtvaardigen valt. SINTTRAHOL wil dat het huishoudelijk werk door de wet gevaloriseerd wordt. De vakbond probeert huishoudsters te sensibiliseren en informeren over hun rechten. Bovendien wil SINTTRAHOL de vrouwen meer zelfvertrouwen geven.

fos werkt aan de promotie van waardig werk voor de huishoudsters en huishouders in Peru via de versterking van SINTTRAHOL. De vakbond zal met de hulp van **fos** proberen haar ledenaantal te verhogen en een permanente juridische dienstverlening uit te bouwen voor het huishoudpersoneel. Samen met het vrouwendepartement

van het algemeen vakverbond CGTP willen we ook dat er in de syndicale structuren meer aandacht is voor gender.

fos steunt de huishoudsters niet alleen in Peru maar ook in Bolivia en in Ecuador. Deze maand brengen we de vakbonden en de Internationale Arbeidsorganisatie samen in Peru om ervaringen uit te wisselen en gemeenschappelijke strategieën voor waardig werk te bedenken. Samen sterk!

Jo Vervecken,
Thematisch coördinator
waardig werk in de Andesregio

COLOMBIA

Arepas

Ingrediënten [voor 4 arepas]

- 1 kop maïsmeel
- 1 kop water
- 1 theelepel boter
- 1 theelepel zout (suiker voor zoete arepas)

Naar keuze: ingrediënten voor de vulling van de arepas. Meestal wordt de arepa gevuld met gekruid vlees en/of kaas.

(Afbeelding: arepa gevuld met gekruid vlees, kaas en guacamole)

Vanaf 2011 start **fos** een werking in Colombia. Arepas zijn eenvoudige maïsbroodjes die het eerst werden gemaakt door de Indianen van Colombia en Venezuela. Tegenwoordig zijn de maïsbroodjes 'comfort food' voor zowel de rijken als de armen.

Wil jij je favoriete recept in deze rubriek bekendmaken? Stuur het dan naar lisa.develtere@fos-socsol.be

Bereiding --> Laat water koken en giet het geleidelijk bij het maïsmeel terwijl je goed roert. --> Voeg boter en zout naar eigen smaak toe. Knead goed tot een vast deeg. --> Neem een beetje deeg in je handen en knead het tot een ronde of ovaal in de vorm van je handpalm van ongeveer een halve centimeter dik. --> Herhaal dit tot je verschillende arepas klaar hebt en het deeg op is. --> Bak de arepas aan beide zijden in een verhitte pan tot ze bruin kleuren (middelhoog vuur, niet té warm!). --> Snij de arepa overlangs open (zoals een hamburgerbroodje). --> Verwijder het overbodige deeg in het midden en vul met ingrediënten naar keuze.

Onze werking in het Zuiden en in Vlaanderen is enkel mogelijk door de inzet van heel wat mensen voor en achter de schermen.

Spots op

KOEN BERTON

WOONPLAATS: Pittem

IN HET DAGELIJKS LEVEN: Management consultant (bij de overheid en in de financiële sector)

OOK ACTIEF ALS: Bestuurslid **fos** Pittem

WAT HOUDT DIT IN? **fos** Pittem is een kleine afdeling. Het bestuur telt amper drie personen, die in een minimale werking voorzien. Ik ben het manusje van alles. Met **fos** Pittem voeren we jaarlijks één actie rond een Noord-Zuid thema. Dit jaar was dat Haïti. Het gemeentebestuur werd in een open brief uitgenodigd om de opbrengst van de talloze "Haïti Lavi" collectes die plaatselijke verenigingen voerden, te verdubbelen. Deze actie lukte wonderwel. Het Pittemse gemeentebestuur voerde onder sociale druk netjes een begrotingsaanpassing uit en schonk 2.500 euro aan "Haïti Lavi".

HOE BEN JE HIERMEE BEGONNEN? **fos** Pittem is deel van de Gauchio Pittem. Gauchio is een koepelorganisatie die de socialistische verenigingen Curieus, Linx+ en **fos** omvat. Door onze krachten te bundelen proberen we op efficiënte wijze cultuur-, vakbonds- en ontwikkelingsthema's aan te snijden. Met Gauchio houden we een stand open op de kerstmarkt en op feestmarkt Zotte Maandag. Dit jaar hadden we "fietsen op rollen", deelden we "rode neuzen" uit en gaven we 200 ballonnen aan kinderen weg. De **fos**-folder "waardig werk" was keurig aan de ballonnen geknoopt.

WAAROM VIND JE HET BELANGRIJK OM DIT TE DOEN? Pittem beantwoordt volledig aan het cliché van een West-Vlaamse plattelandsgemeente: behoudsgezind, katholiek, gesloten, etc. Met **fos** en Gauchio tonen we het publiek een progressief en links maatschappijbeeld.

AGENDA

Voor meer informatie over deze en andere activiteiten:

surf naar onze website www.fos-socsol.be of bel naar 02 552 03 00.

Wachtnacht

Zaterdag 11 september - Gent

Groots evenement over de millenniumdoelen op het Sint-Pietersplein met onder andere een gratis optreden van Yousou 'N Dour.

Org. 2015 - De Tijd Loopt

Europese betoging

Woensdag 29 september - Brussel

Europese betoging tegen een Europa van strenge bezuinigingen en bestaansonzekerheid! Voor een Europa van werkgelegenheid, sociale rechtvaardigheid en solidariteit!

Org. Europees Vakverbond

Dag van de Internationale Solidariteit

Zaterdag 2 oktober - Torhout

Een dag waarbij internationale samenwerking centraal staat. Er is voor elk wat wils: inhoud, sport, spel, barbecue en muziek.

Org. Commissie Internationale Solidariteit

Slotmoment Wereldvrouwenmars

Zondag 10 oktober - Tervuren

Bezoek de infostand van **fos** en de Ladies in Red op de afsluiter van de derde Wereldvrouwenmars in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Org. Wereldvrouwenmars België

Debatavond over de Millenniumdoelen

Woensdag 10 november - Geraardsbergen

Sprekers: vertegenwoordigers van het ABVV en het ACV

Org. Noord-Zuid-koepel Geraardsbergen i.s.m. **fos** Geraardsbergen en Oxfam-wereldwinkel

Nationale Vrouwendag

Donderdag 11 november - Brussel

Het wordt geen Vrouwendag zoals de andere, maar wel een dag over de vrouwenbeweging en het feminisme zelf. Bezoek de infostand van **fos** en de Ladies in Red.

Org. Vrouwen Overleg Komitee

DE WACHTNACHT

Gratis concert voor de Millenniumdoelstellingen
met **YOUSSOU N'DOUR**

11 SEPTEMBER, vanaf 16u
SINT-PIETERSPLEIN, GENT

- 15u Millenniumdebat in Vooruit
Film '8' in Auditorium E, Blandijnberg
Fototentoonstelling Yebo/Yes in de Zebrastraat
- 16u Geena Lisa en Nic Balthazar presenteren:
Propere Fanfare en Rambling Boys of Pleasure
- 18u - 20u30 **Eric Melaerts & friends met Stef Kamil Carlens, Sioen, Luc De Vos, Coco Jr, Radio Candip, Johan Verminnen, Tom Dice, Stromae**
- 18u30 **Speel mee in de videoclip en help armoede de wereld uit tegen 2015**
- 21u **YOUSSOU N'DOUR & BAND**
- 23u **DJ Sven Van Hees**
- 24u Live nachtprogramma **Studio Brussel** in Vooruit
- Doorlopend: kinderdorp, infomarkt

Alle info op **www.wachtmee.be**

in samenwerking met
de Stad Gent

2015 DE TIJD LOOPT is een initiatief van 11.11.11 – Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging samen met:

Atol, Bevrijde Wereld, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, Fos Socialistische Solidariteit, Globelink, ICRH, Intal, KBA, Memisa, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, PHOS, Plan België, Protos, Sensoa, SOS Kinderdorpen, Studio Globo, Trias, UCOS, Vlaams Guatemala Comité, Volens, Vredeseilanden, Wereldmediatheek en Wereldsolidariteit.